

Hivern 2013

El Dret a Decidir

El dret a decidir des de tots els angles

Jaume López. Professor de Ciència Política a la Universitat Pompeu Fabra. Coordinador d'aquest monogràfic

El dret a decidir és un dels conceptes centrals de la política catalana actual. En menys d'una dècada ha passat del carrer, els pamflets i alguna reflexió teòrica al centre del debat parlamentari com testimonia la recent aprovació, el 23 de gener d'enguany, de la Declaració de sobirania que el recull i expressa.

La reivindicació del dret a decidir no és exclusiva de Catalunya. El podem trobar també a Escòcia, però amb un caire quasi exclusivament institucional, molt poc vinculat al moviment social, donat que les iniciatives per promoure'l han procedit principalment del Govern. A Euskadi es va defensar, abans que a Catalunya, de la mà del lehendakari Ibarretxe, qui el va incloure tant en la seva proposta de nou estatut com en la de la consulta posterior sobre el procés de pau, però sense desenvolupar-lo, buscant només una terminologia nova que escapés a les referències del discurs de la violència. (A Quebec, per la seva part, no és el dret a decidir sinó la sobirania l'eix central del debat.)

És a Catalunya, doncs, on es pot afirmar que la reivindicació del dret a decidir ha assolit les seves més altes quotes, i resulta més genuïna que en qualsevol altra part del món, gràcies a la interrelació entre moviment i suport socials, i articulació parlamentària. No es pot entendre la Declaració de Sobirania i el posicionament favorable del Govern i part de l'oposició sense el moviment que articulà la Plataforma pel Dret de Decidir (PDD) i que, posteriorment, desenvolupà les consultes ciutadanes per la independència que varen mobilitzar a centenars de milers de ciutadans, en una experiència única al món. És a Catalunya, també, on des del punt de vista de la reflexió teòrica s'han posat les bases per una fonamentació del mateix que no es derivi de les tradicionals argumentacions del dret a l'autodeterminació, associades a situacions de conflicte internacional o a processos de descolonització, sinó a la definició d'una *demos* que, més enllà de la seva trajectòria històrica, busca per sobre de tot desenvolupar un principi democràtic que pot xocar amb la legalitat i l'ordre constitucionals.

Però per a que Catalunya es pugui convertir en la "campiona del dret a decidir" resta per assolir la que possiblement sigui la part més difícil. Passar de la teoria política i el *desideratum* social a la realització efectiva, amb conseqüències jurídiques. De la reflexió i el crit al carrer a l'organització política i la seva praxis legal en el context d'una democràcia liberalrepresentativa occidental i en el marc de la Unió Europea. En aquest sentit, només es poden avançar propostes i previsions d'un futur que, en tot cas, està a tocar, sigui quin sigui el desenllaç. Amb la voluntat de reflexionar sobre aquest horitzó, hem plantejat aquest monogràfic que busca l'anàlisi de les diverses dimensions implicades en la definició i exercici del dret a decidir dels i les catalanes.

Aquest és el sumari d'articles que podreu llegir en aquest monogràfic:

- ***El dret a decidir com a estratègia de moviment.*** Per Ricard Vilaregut, Doctor en Ciència Política, director del CIEMEN
- ***Democràcia, pluralisme, agonisme i antagonisme.*** Per Marc Sanjaume, politòleg, docent i investigador a la Universitat Pompeu Fabra
- ***Per una Catalunya cosmopolita.*** Montserrat Guibernau, catedràtica de Ciència Política a Queen Mary University of London
- ***Democràcia i nació al segle XXI.*** Per Jaume López, professor de Ciència Política a la Universitat Pompeu Fabra. Coordinador d'aquest monogràfic
- ***La batalla per l'opinió pública internacional.*** Per Toni Cruanyes, politòleg i corresponsal de TV3 a París i a Brussel·les
- ***Referèndum i legalitat, Europa i Espanya.*** Per Hèctor López Bofill, professor de Dret Constitucional a la Universitat Pompeu Fabra
- ***Com s'hi arriba, al referèndum?*** Per Joan Ridaó, professor de Dret Constitucional i Ciència Política a la Universitat de Barcelona
- ***D'aquí al referèndum.*** Per Ivan Serrano, investigador a la Universitat Oberta de Catalunya
- ***Del referèndum a la independència: Catalunya i la Unió Europea.*** Per Ferran Requejo, catedràtic de Ciència Política a la Universitat Pompeu Fabra
- ***Després del referèndum. Escenaris polítics possibles.*** Per Joan Botella, catedràtic de Ciència Política i de l'Administració a la Universitat Autònoma de Barcelona

Des d'aquestes línies volem expressar la nostra gratitud a tots els autors pel seu esforç i dedicació i també als nostres lectors, dels qui esperem la seva col·laboració a través dels canals disponibles en aquest bloc.

